

บทที่ 9 การประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา (TERM INSURANCE)

ลักษณะของการประกันแบบชั่วระยะเวลา

การประกันชั่วระยะเวลาคือ “การประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองในชั่วระยะเวลาอันจำกัดโดยบริษัทสัญญาจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันให้ ถ้าผู้เอาประกันถึงแก่กรรมภายในระยะเวลาของสัญญา” ระยะเวลาแห่งการประกันก่อนข้างสั้น เช่น ๑,๓,๕,ปี แต่อาจทำเป็นสัญญาระยะยาวถึง ๑๐,๑๕ หรือ ๒๐ ปีก็ได้โดยผู้เอาประกันชีวิตต้องชำระเบี้ยประกันเพิ่มขึ้นทุกครั้งที่มีการต่อสัญญาตามอัตราค่าต้นทุนแห่งการประกันที่เพิ่มขึ้นเมื่อผู้เอาประกันมีอายุมากขึ้น เพราะอัตราการตายของผู้ที่มีอายุมากจะสูงกว่าผู้มีอายุน้อยกว่า แต่ถ้าจะเป็นสัญญาที่มีระยะเวลาประกันเกินกว่า ๑ ปี ผู้เอาประกันจะเสียเบี้ยประกันในอัตรารากที่ในระยะเวลาของสัญญานั้น ดังนั้นกรรมธรรม์ที่มีระยะเวลาประกันยาวๆ บางบริษัทจึงสามารถเก็บเงินสำรองประกันชีวิตขึ้นได้ แต่จำนวนที่จะเหลือคืนแก่ผู้เอาประกันจะไม่เพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้ามจำนวนเงินสำรองประกันชีวิตนี้จะหมดสิ้นลงเมื่อสัญญาสิ้นสุดลงกับ ฉะนั้นบริษัทจึงไม่รับประกันชีวิตของบุคคลที่มีอายุเกินกว่า ๖๐ หรือ ๖๕ ปี ผู้เอาประกันอาจได้รับสิทธิที่จะขอต่อหรือแปลงสัญญาโดยไม่ต้องแสดงคุณสมบัติที่จะเอาประกันได้ (Evidence of Insurability) บริษัทต้องใช้ความระมัดระวังอย่างยิ่งในการรับประกันแบบชั่วระยะเวลานี้ เช่นอาจกำหนดจำนวนเงินที่จะรับประกันขั้นสูงไว้หรือกำหนดอายุของผู้เอาประกันในกรณีที่จะขอต่อสัญญา

การประกันชั่วระยะเวลาเป็นการให้ความคุ้มครอง เพื่อสนองความต้องการของผู้เอาประกันในชั่วระยะเวลาสั้นๆ โดยผู้เอาประกันอาจไม่ต้องแสดงคุณสมบัติที่จะเอาประกันได้และชำระเบี้ยประกันตามราคาต้นทุนแห่งการประกัน (Cost of Insurance) หรือที่เรียกว่าเบี้ยประกันที่เพิ่มขึ้นทุกครั้งที่มีการต่อสัญญา (Yearly Renewable Premium Plan)

การประกันชีวิตแบบนี้มีลักษณะคล้ายกับการประกันวินาศภัย มากกว่าการประกันชีวิตแบบอื่นๆ เพราะให้ความคุ้มครองระยะสั้น เช่น ตึกหลังหนึ่งทำการประกันอัคคีภัยไว้โดยสัญญาเมื่ออายุ ๑ ปี คือ ถ้ามีอัคคีภัยเกิดขึ้นทำความเสียหายแก่ตึกหลังนั้นในเวลาใดภายในระยะ ๑ ปีผู้เอาประกันจะได้รับเงินค่าทดแทนจากบริษัทเพื่อความเสียหายนั้น แต่ถ้าไม่มีอัคคีภัยเกิดขึ้นภายในเวลาดังกล่าว บริษัทก็จะหมดพันธะให้ความคุ้มครองเมื่อสัญญาครบอายุ เช่นเดียวกับการประกันชีวิตชั่วระยะเวลาที่กำหนด ๑ ปี บริษัทจะจ่ายเงินเอาประกันให้เมื่อผู้เอาประกันถึงแก่กรรมภายในเวลา ๑ ปี เมื่อพันธะระยะนั้นแล้วสัญญาก็จะหมดอายุ เบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันชำระเพื่อความคุ้มครองชั่วระยะเวลาสั้น ถือว่าตกเป็นของบริษัทที่ทั้งสิ้นในวันสุดท้ายของสัญญา ผู้เอาประกันจะต้องเสียเบี้ยประกันเพิ่มขึ้นทุกครั้งที่มีการต่อสัญญา เท่ากับจำนวนค่าต้นทุนแห่งการประกันของปีนั้น การที่ต้องเสียเบี้ยประกันเพิ่มขึ้นนั้น ทำให้การประกันแบบนี้ไม่เป็นที่นิยม เพราะเมื่อถึงระยะหนึ่งเบี้ยประกันจะมีจำนวนเกินกว่าความสามารถที่ผู้เอาประกันจะพึงจ่ายได้ แต่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เอาประกันถ้าทำการประกันไว้ในขณะที่ยังมีอายุน้อยด้วยการเสียเบี้ยประกันเพียงเล็กน้อย เนื่องจากอัตราภาระหรือค่าต้นทุนแห่งการประกันยังต่ำอยู่ในระยะนี้การประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาจะ ให้ความคุ้มครอง สูงกว่าการ ประกันชีวิตแบบอื่นแม้ค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง เพราะบริษัทต้องป้องกันการทำอันมิชอบของผู้เอาประกัน (Adverse Selection) ท้ายเหตุนี้บริษัทจึงไม่รับประกันชีวิตของบุคคลที่อยู่ในวัยชรา เนื่องจากความมรณะอาจเกิดขึ้นได้ (Probability of Death) ง่ายมากขึ้นและเป็นระยะที่ค่าต้นทุนแห่งการประกันสูงอีกด้วยกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าการประชีวิตชั่วระยะเวลาเป็นการประกันความไม่แน่นอนอย่างแท้จริง ไม่ใช่เป็นการประกันความแน่นอนอย่างสัญญาประกันชีวิตแบบอื่น

ผู้เอาประกันบางคนต้องการความคุ้มครองจากการประกันชีวิตเป็นระยะยาวกว่า การประกันแบบชั่วระยะเวลาที่มีอยู่ในปัจจุบัน บริษัทจึงให้โอกาสผู้เอาประกันที่จะขอแปลงสัญญาจากการประกันชั่วระยะเวลาที่มีอยู่นั้นไปเป็นสัญญาประกันชีวิตแบบ อื่นได้ในระหว่าง ที่สัญญามีผลบังคับ

การประกันชั่วระยะเวลามีลักษณะสำคัญ ๒ ประการ คือ:-

๑. สิทธิขอแปลงสัญญา (Convertibility)
๒. สิทธิขอต่ออายุสัญญา (Renewability)

การประกันแบบชั่วระยะเวลาให้ความคุ้มครองแก่ผู้เอาประกันชีวิตแบบอื่นๆ เพราะบริษัทรับประกันในระหว่างที่ผู้รับประกันมีอายุไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้และเป็นระยะเวลาที่อัตราค่าต้นทุนแห่งการประกันต่ำกว่าอัตราเบี้ยประกันที่พึงจ่ายตามแบบเบี้ยประกันอัตราคงที่ ทั้งนี้ เบี้ยประกันแบบนี้จึงต่ำกว่าการประกันแบบอื่น หรืออาจกล่าวได้ว่าความคุ้มครองที่ผู้เอาประกันได้รับต่อเงิน ๑ บาทที่จ่ายไปเป็นเบี้ยประกันมีมากกว่าความคุ้มครองจากการประกันแบบอื่น

สิทธิแปลงสัญญา (Convertibility)

สัญญาการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาส่วนมากให้สิทธิผู้เอาประกัน ที่จะขอแปลงสัญญาไปเป็นการประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองถาวรแบบอื่นได้ โดยผู้เอาประกันไม่ต้องแสดงคุณสมบัติที่จะเอาประกันได้ เพราะผู้เอาประกันบางคนหลังจากที่ได้เอาประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลามาระยะหนึ่งแล้ว กลายเป็นผู้ขาดคุณสมบัติที่จะทำการประกันชีวิตแบบอื่น แต่ยังคงต้องการความคุ้มครองจากการประกันชีวิตอยู่ ทั้งนี้ แทนที่จะขอต่ออายุสัญญาแบบชั่วคราวไปเรื่อยๆ ซึ่งผู้เอาประกันจะได้รับความคุ้มครองไปจนถึงอายุ ๖๐ หรือ ๖๕ ปีเท่านั้น จึงควรให้ขอแปลงเป็นสัญญาแบบถาวรเพื่อจะได้รับความคุ้มครองตลอดไปจนมรณะ ไม่ว่าจะความมรณะนั้นจะเกิดขึ้นเมื่อมีอายุเท่าใด หรือผู้เอาประกันที่มีความประสงค์หรือต้องการความคุ้มครองแบบถาวรมาแต่แรก แต่ไม่สามารถชำระเบี้ยประกันที่มีอัตราสูงได้ จึงทำการประกันแบบชั่วคราวไปพลางก่อน จนเมื่อสามารถชำระเบี้ยประกันได้จึงขอแปลงเป็นสัญญาถาวรแบบอื่น

การแปลงสัญญาอาจถือให้มีผลบังคับในวันที่ขอแปลงสัญญา หรือในวันที่สัญญาฉบับเดิมเริ่มมีผลบังคับก็ได้

๑ ถ้าถือว่าสัญญาใหม่มีผลบังคับในวันที่แปลงสัญญา อัตราเบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันจะพึงจ่ายต่อไปก็คืออัตราที่คำนวณได้จากอายุของผู้เอาประกันในขณะนั้นและโดยกรมธรรม์มีข้อกำหนดและเงื่อนไขตามแต่จะตกลงกันใหม่ เงินสำรองประกันชีวิต (ถ้ามี) ในกรมธรรม์เดิมอาจนำมาใช้เป็นเบี้ยประกันที่พึงจ่ายตามสัญญาใหม่ก็ได้ แต่ส่วนมากมีจำนวนไม่มากเพราะการประกันแบบชั่วระยะเวลาไม่มีการเก็บเงินสำรองประกันชีวิต หรือ ถ้ามีก็เพียงเล็กน้อย การแปลงสัญญาโดยการเสียเบี้ยประกันวิธีนี้เรียกว่า “วิธีแปลงสัญญาบังคับปัจจุบัน” (Attained Age Method)

๒ ถ้าการแปลงสัญญาให้มีผลย้อนหลังไป เริ่มตั้งแต่วันที่สัญญาการประกันแบบ

ชั่วคราวระยะเวลามีผลบังคับ (Retroactive Conversion Method) ก็ได้ โดยผู้เอาประกันพึงจ่าย เบี้ยประกันอัตราคงที่ เพื่อความคุ้มครองตามสัญญาใหม่ที่คำนวณจากอายุของผู้เอาประกันในวันที่ยุติสัญญาฉบับเดิมที่มีผลบังคับ หมายความว่าบริษัทจะคิดเบี้ยประกันเสมือนว่าผู้เอาประกันซื้อกรมธรรม์แบบถาวรตั้งแต่วันที่สัญญาเดิมมีผลบังคับ โดยสัญญาใหม่นี้จะมีข้อบังคับและเงื่อนไขเสมือนว่าเป็นสัญญาเก่าที่มีผลบังคับมาแต่ในอดีต ข้อดีของการแปลงสัญญาแบบนี้ก็คือผู้เอาประกันจะเสียเบี้ยประกันที่คำนวณได้จากอายุของผู้เอาประกันในวันที่เข้าทำสัญญาฉบับเดิมนั้น ซึ่งมีอัตราเบี้ยประกันต่ำกว่าอัตราในวันขอแปลงและอาจมีเงื่อนไขและข้อบังคับที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เอาประกันดีกว่าการแปลงสัญญาที่มีผลบังคับปัจจุบันเมื่อผู้เอาประกันมีอายุมากขึ้น แต่ผู้เอาประกันจะต้องชำระเงินจำนวนหนึ่งที่พึงต้องชำระ ถ้าได้ซื้อสัญญาแบบถาวรนี้มาแต่แรกเริ่มซึ่งอาจมีจำนวนมากถ้าสัญญาแบบชั่วคราวระยะเวลามีผลบังคับมาแล้วหลายปี จำนวนเงินที่ผู้เอาประกันพึงชำระแก่บริษัทนั้น คือ

๑. จำนวนแตกต่างระหว่างเงินสำรองประกันชีวิต (บางบริษัทใช้จำนวนแตกต่างระหว่างมูลค่าเงินสด) ของสัญญาทั้งสองที่แปลง หรือ

๒. จำนวนแตกต่างระหว่างเบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันได้จ่ายมาแล้ว ในระหว่างการประกันชั่วคราวระยะเวลากับเบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันควรจ่ายทั้งสิ้น ถ้าได้ซื้อกรมธรรม์แบบถาวรที่แปลงมานั้นแต่แรกเริ่ม พร้อมทั้งคอกเบี้ยของจำนวนเงินที่แตกต่างนั้นด้วย

ผู้เอาประกันจะต้องชำระเงินแก่บริษัท แล้วแต่จำนวนใดในข้อ ๑ หรือ ๒ จะมากกว่ากันแก่บริษัทอาจหักจำนวนเงินที่มีผู้เอาประกันจะพึงจ่ายตามข้อ ๒ ถ้าบริษัทได้เคยจ่ายเงินปันผลในระหว่างระยะเวลาคงแต่ปีที่สัญญาชั่วคราวมีผลบังคับ จนถึงวันที่ขอแปลงสัญญาและอัตราดอกเบี้ยที่ผู้เอาประกันจะพึงจ่ายประมาณ ๕%—๖%

เหตุที่ผู้เอาประกันต้องชำระเงินดังกล่าวก็เพื่อว่าบริษัทจะได้ไม่ต้องเสียเปรียบ โดยให้มีฐานะเช่นเดียวกับผู้เอาประกันที่ได้ซื้อสัญญาแบบถาวรมาตั้งแต่แรก และเพื่อผู้เอาประกันจะไม่ได้เปรียบบริษัททางการเงินแต่ประการใด เว้นแต่ผู้เอาประกันอาจได้เปรียบในทางความเหมาะสมของการมีประกันชีวิต ไม่ว่าผู้เอาประกันจะจ่ายเงินแก่บริษัทในแบบใดจำนวนเบี้ยประกันที่จะพึงจ่ายทั้ง ๒ แบบจะไม่แตกต่างกัน แต่ผู้เอาประกันจะต้องพิจารณาให้ดีเสีย

ก่อนที่จะใช้สิทธิเลือกแปลงสัญญาแบบใด โดยต้องคำนึงถึงสุขภาพเป็นสำคัญ ถ้ามีสุขภาพไม่สมบูรณ์ก็ไม่ควรแปลงสัญญาแบบที่มีผลย้อนหลัง (Retroactive Conversion) เพราะต้องเสียเงินก้อนใหญ่จำนวนหนึ่งแก่บริษัทเพื่อความคุ้มครองเท่าเดิม เงินจำนวนนั้นจะกลับมาในรูปเงินสำรองประกันชีวิตทันที ซึ่งจะไม่ช่วยเพิ่มจำนวนเงินที่บริษัทจะพึงจ่ายเมื่อผู้เอาประกันถึงแก่กรรมไม่นานหลังจากแปลงสัญญา ในทางตรงกันข้ามเงินก้อนใหญ่ที่จ่ายไปนั้นจะช่วยลดจำนวนความเสี่ยงภัยของบริษัท ดังนั้นบุคคลที่มีสุขภาพดังกล่าว แทนที่จะจ่ายเงินก้อนนั้น ควรที่จะแปลงสัญญาเป็นแบบที่มีผลบังคับปัจจุบัน (Attained Age) และนำเงินส่วนเกินจากเบี้ยประกันไปซื้อความคุ้มครอง การประกันชีวิต แบบอื่นเพื่อเพิ่มเงิน ประกันอันเป็นประโยชน์แก่ทายาทมากขึ้น หรือใช้เงินนั้นเป็นเบี้ยประกันเดี่ยว (Single Premium) เพื่อไม่ต้องชำระเบี้ยประกันอีกต่อไป และเงินจำนวนเบี้ยประกันเดี่ยวนั้นจะมีจำนวนน้อยกว่าเบี้ยประกันอัตราคงที่ที่พึงจ่ายทั้งสิ้นในอนาคต ทั้งนี้เป็นผลมาจากลักษณะการลงทุน หรือแทนที่จะกระทำดังกล่าว ผู้เอาประกันอาจ ขอฝากเงินนั้นไว้กับบริษัทให้บริษัทนำไปลงทุนเพื่อเอาดอกผลก็ได้ หรือนำเงินไปลงทุนเสียเอง ซึ่งโดยปกติจะได้ดอกผลมากกว่า

แต่ผู้เอาประกันที่มีสุขภาพดี จะได้รับประโยชน์มากขึ้นจากการแปลงสัญญาแบบมีผลย้อนหลัง เพราะสามารถสร้างเงินสำรองได้มากขึ้น ทำให้ได้ดอกผลจากการลงทุนมากขึ้นตามส่วน เป็นผลให้ช่วยลดค่าต้นทุนแห่งการประกันที่ผู้เอาประกันพึงจ่ายถ้ามีชีวิตยืนยาวออกไป อย่างไรก็ตามการแปลงสัญญาแบบไหนจะดีกว่านั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของผู้เอาประกัน โดยคำนึงถึงความคุ้มครองหรือการลงทุนที่ผู้เอาประกันต้องการ

สิทธิการแปลงสัญญาที่ผู้เอาประกันจะต้องใช้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งได้แก่ในระยะเวลาใดก่อนที่สัญญาชั่วระยะเวลาจะครบกำหนด เช่น ถ้าสัญญาชั่วคราวมีอายุ ๕ ปี ผู้เอาประกันต้องใช้สิทธิแปลงสัญญาไม่ช้ากว่าสิ้นปีที่ ๔ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อลดการกระทำ Adverse Selection เพราะการแปลงสัญญามักเป็นโอกาสให้ผู้เอาประกันกระทำ Adverse Selection เช่น ผู้เอาประกันที่กลายเป็นผู้มีสุขภาพไม่สมบูรณ์ก่อนสัญญาครบอายุเพียงเล็กน้อย ย่อมขอแปลงสัญญาบังคับปัจจุบัน โดยยอมเสียเบี้ยประกันเพิ่มขึ้นแต่ผู้ที่มีสุขภาพดีย่อมขอแปลงสัญญาแบบมีผลย้อนหลัง และต้องใช้สิทธิแปลงสัญญาเสียแต่เนิ่นๆ ก่อนที่สัญญาแบบชั่วคราว

จะครบอายุ เช่นนี้ย่อมไม่เป็นช่องทางให้ผู้เอาประกันเอาเปรียบบริษัทได้เพราะไม่อาจทราบล่วงหน้าได้ว่าสุขภาพของของตนจะเป็นอย่างไรเมื่อสัญญาแบบเดิมสิ้นสุดลง อย่างไรก็ตามจากสถิติในประเทศอเมริกาปรากฏว่าพวกที่แปลงสัญญามีอัตราณะก่อนข้างสูงกว่าปกติ

ถ้าสัญญากำหนดให้สิทธิขอต่อสัญญาได้ด้วย (จนผู้เอาประกันมีอายุ ๖๐-๖๕ ปี) ผู้เอาประกันต้องขอแปลงสัญญาก่อนมีอายุดังกล่าว บางบริษัทอาจยอมให้ผู้เอาประกันขอแปลงสัญญาเมื่อใดก็ได้ที่ทราบที่สัญญาแบบชั่วคราวระยะเวลายังมีผลบังคับอยู่ แต่ผู้เอาประกันจะต้องแสดงคุณสมบัติที่จะเอาประกันได้ และบางบริษัทอาจกำหนดให้การแปลงสัญญาเป็นไปโดยอัตโนมัติเมื่อสัญญาแบบชั่วคราวอายุครบ ทั้งนี้เพื่อ เพื่อลดจำนวน Adverse Selection แต่ก็ไม่ได้ผลเท่าไรนักเพราะผู้เอาประกันที่มีสุขภาพดีอาจจะรีบจ่ายเบี้ยประกันเพื่อความคุ้มครอง ดาวน์ได้ เพราะเห็นว่าไม่จำเป็นที่จะมีความคุ้มครองอีกต่อไป

สิทธิขอต่อสัญญา (Renewability)

สัญญาการประกันชั่วคราวระยะเวลายาว ส่วนมากกำหนดให้สิทธิผู้ประกันขอต่อสัญญาครั้งหนึ่ง ไม่เกินกว่าระยะเวลาของสัญญาเดิม เช่น สัญญาประกันชั่วคราวอายุ ๑ ปี ผู้เอาประกันขอต่อสัญญาออกไปได้ครั้งละ ๑ ปี

การขอต่อสัญญานี้เป็นการให้สิทธิพิเศษแก่ผู้เอาประกันในการขอให้สัญญาที่มีผลบังคับ ยืดยาวออกไปโดยไม่ต้องรับการตรวจโรค หรือแสดงคุณสมบัติที่จะเอาประกันได้อีกในการต่อสัญญานี้ ทั้งนี้ผู้เอาประกันจะต้องไม่เคยขาดการชำระเบี้ยประกันเลย การขอต่อสัญญานี้ผู้เอาประกันต้องยื่นคำขอเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังบริษัทในเวลาใดก่อนที่สัญญาฉบับเดิมจะครบอายุ

ผู้เอาประกันที่ต้องแสดงคุณสมบัติที่จะเอาประกันได้ในการต่อสัญญา อาจพบว่าไม่ได้รับความคุ้มครองจากบริษัทอีกต่อไปหลังจากที่สัญญาครบอายุ เนื่องจากสุขภาพไม่ดีและไม่สามารถไปประกันกับบริษัทอื่น เพราะขาดคุณสมบัติดังกล่าว การให้สิทธิต่อสัญญาจึงเป็นการช่วยเหลือบุคคลดังกล่าวโดยตรง

เนื่องจากเบี้ยประกันชีวิตแบบนี้ คำนวณจากค่าต้นทุนแห่งการประกันตามอายุของผู้เอาประกันในขณะนั้น ดังนั้นผู้เอาประกันจึงต้องเสียเบี้ยประกันเพิ่มขึ้นทุกครั้งที่ยื่นขอต่อสัญญา

เพราะเมื่ออัตราภาระสูงขึ้นเนื่องจากมีวัยมากขึ้น แต่จะเสียเบี้ยประกันอัตราคงที่ในระหว่างที่
สัญญาจะมีผลบังคับถ้าอายุของสัญญาชั่วระยะเวลาเกินกว่า ๑ ปี การที่เบี้ยประกันเพิ่มขึ้นนั้นจะเป็น
การบังคับทางอ้อมให้ผู้เอาประกันระงับการขอต่อสัญญา เมื่อเบี้ยประกันมีจำนวนสูงขึ้นจนผู้เอา
ประกันไม่สามารถชำระเบี้ยประกันต่อไปได้.

ข้อดีและข้อเสีย ของสิทธิการต่อสัญญาจากทัศนะของบริษัทแล้ว อาจเป็นโอกาส
ให้ผู้เอาประกันกระทำการบางอย่างเพื่อหวังประโยชน์ที่ไม่สุจริต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่
ผู้เอาประกันมีอายุมากขึ้น ดังนั้นบริษัทจึงแก้ไขด้วยการเพิ่มเบี้ยประกันให้มากขึ้นเมื่อขอต่อ
สัญญาอันเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ผู้เอาประกันที่มีสุขภาพดีไม่ขอต่อสัญญาเพราะต้องเสีย
เบี้ยประกันเพิ่มขึ้น แต่ผู้ที่มีสุขภาพไม่สมบูรณ์ย่อมถือโอกาสใช้สิทธิขอต่อสัญญาเพราะไม่ต้อง
แสดงคุณสมบัติที่จะเอาประกันได้ ผลสุดท้ายก็คือเมื่อระยะเวลาผ่านไป อัตราภาระในหมู่ผู้
เอาประกันที่ขอต่อสัญญาจะเพิ่มขึ้นสูงกว่าที่ควร แต่บริษัทอาจแก้ไขข้อบกพร่องนี้โดยการดำเนินการ
การค้ำเงินปันผล หรือกำหนดอายุให้สูงขึ้นซึ่งผู้เอาประกันจะขอต่อสัญญาได้ หรือกำหนดให้
ระยะเวลาแห่งการประกันไว้ไม่เกินกว่า ๑๐ - ๑๕ ปีเป็นต้น อย่างไรก็ตามการต่ออายุสัญญานี้ยังมี
ประโยชน์แก่ผู้เอาประกันและบริษัทอยู่มาก ถ้าการต่อสัญญาได้กระทำขึ้นเมื่อผู้เอาประกันมี
อายุมากไม่เกินขนาด

ประโยชน์ของการประกันชั่วระยะเวลา

การประกันชั่วระยะเวลามีประโยชน์ที่สำคัญอยู่ ๒ ประการ คือ :-

๑. ความต้องการคุ้มครองมีเพียงชั่วระยะเวลา เพราะมีเหตุการณ์พิเศษเกิดขึ้น หรือ
๒. เพื่อสร้างความคุ้มครองไปชั่วขณะหนึ่งก่อนและขอเปลี่ยนเป็นความคุ้มครองแบบ
ถาวรภายหลัง คือ ผู้เอาประกันต้องการความคุ้มครองถาวรระยะยาว แต่ไม่สามารถจ่ายเบี้ย
ประกันได้ จึงซื้อสัญญาแบบชั่วระยะเวลาไปพลางก่อนจนกว่าจะมีรายได้เพียงพอที่จะจ่ายเบี้ย
ประกันเพื่อความคุ้มครองถาวรได้

ความต้องการ **ในกรณีแรก** นั้น ทางที่ดีที่สุดควรอาศัยการประกันแบบชั่วระยะเวลา
แต่ควรมีสทธิขอต่อสัญญาได้ ในกรณีที่ความต้องการคุ้มครองชั่วคราวขยายออกเกินกว่าที่คาด
ไว้ และในทางทฤษฎีไม่ควรให้มีสิทธิแปลงสัญญาได้ แต่เนื่องจากผู้เอาประกันส่วนมากไม่มี
ความคุ้มครองแบบถาวรพอเพียง และเพื่อช่วยผู้เอาประกันเมื่อเปลี่ยนใจที่จะมาประกันแบบ
ถาวรในอนาคตจึงควรกำหนดสิทธิขอแปลงสัญญาไว้ด้วย

สำหรับกรณีที่สอง การซื้อสัญญาที่ผู้เอาประกันขอแปลงสัญญาได้ เพราะสิทธิในการขอแปลงสัญญานี้เป็นการช่วยให้ผู้เอาประกันสามารถได้รับความคุ้มครองจากการประกันชีวิตตลอดไป แม้ว่าในปัจจุบันไม่สามารถชำระเบี้ยประกันได้เต็มที่เพราะมีรายได้น้อยก็ตาม และควรให้สิทธิขอต่อสัญญาได้อีกด้วย เพราะผู้เอาประกันที่ยังไม่สามารถแปลงสัญญาไปเป็นสัญญาประกันชีวิตแบบถาวรได้ก็ก่อนที่จะสัญญาฉบับเดิมจะครบอายุ อันเนื่องจากสาเหตุส่วนตัวบางประการ จึงต้องขอต่อสัญญาไปพลางก่อนจนกว่าจะสามารถจ่ายเบี้ยประกันตามสัญญาใหม่ได้

ฉนั้น สิทธิขอต่อและแปลงสัญญาควรระบุไว้ในสัญญาการประกันชีวิตชั่วระยะเวลาเสมอ

ตัวอย่างของการสร้างความคุ้มครอง เนื่องจากความ ต้องการความ คุ้มครอง ระยะสั้นอย่างแท้จริงได้แก่ในกรณีที่เจ้าหนี้บังคับให้ผู้กู้ยืมเงินทำการประกันชีวิตเพื่อชำระหนี้ ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า การประกันชีวิต เป็นสัญญาที่บริษัทให้คำมั่นจะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ แต่เป็นการช่วยให้ความอุ่นใจแก่เจ้าหนี้ว่า แม้ลูกหนี้จะถึงแก่กรรม เจ้าหนี้ก็จะได้รับชำระหนี้ (เพราะเจ้าหนี้เป็นผู้รับประโยชน์ตามสัญญา) หรือสำหรับบุคคลที่ลงทุนในการประกอบธุรกิจที่เสี่ยงภัย ก็อาจจะทำการประกันชีวิตชั่วระยะเวลาที่มีจำนวนเงินประกันเท่ากับจำนวนเงินที่ลงทุน หรือวิสาหกิจบางแห่งที่จ่ายเงินไปแล้วเป็นจำนวนมากในการค้นคว้าบางอย่าง ซึ่งความสำเร็จของการค้นคว้าและการธุรกิจขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ทำการค้นคว้า กรณีเช่นนี้วิสาหกิจควรประกันชีวิตของผู้ค้นคว้านั้นไว้ในแบบการประกันชั่วระยะเวลาที่มีเงินประกันเท่ากับจำนวนเงินที่ลงทุนไปเพื่อกรณีที่บุคคลดังกล่าวถึงแก่กรรม วิสาหกิจจะได้เงินที่ลงทุนไปทั้งสิ้นคืนมา นอกจากนี้ การประกันชั่วระยะเวลานี้มีประโยชน์ยิ่งขึ้นสำหรับหัวหน้าครอบครัวที่มีบุตรที่ยังต้องอุปการะ เพราะบุตรจะได้รับความคุ้มครองจากการประกันนั้นจนกระทั่งสามารถเลี้ยงตัวเองได้ ประโยชน์ที่สำคัญประการที่สองของการประกันชั่วระยะเวลาก็คือ การให้ความคุ้มครองแก่หนุ่มสาวที่ยังไม่สามารถชำระเบี้ยประกัน เพื่อความคุ้มครองถาวร ในขณะที่เพิ่งเริ่มต้นประกอบอาชีพ จึงหาความคุ้มครองแบบชั่วระยะเวลาที่มีเบี้ยประกันน้อยกว่าไปพลางก่อนจนกว่าจะมีรายได้พอจ่ายเบี้ยประกันความคุ้มครองแบบถาวรได้ ตัวอย่าง เช่น :-

๑. นาย ก. มีงานและรายได้ประจำ มีภรรยาและบุตรอายุ ๑๓ ปี นาย ก. เกรงว่าหากตนถึงแก่กรรมภายในระยะเวลา ๕ ปีข้างหน้าก่อนที่บุตรจะจบการศึกษา ฉนั้นจึงต้องการหาทุนเพื่อการศึกษาของบุตรในระหว่างอายุ ๑๓ - ๑๘ ปีไว้ ด้วยการซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต

แบบชำระระยะเวลา ๕ ปี (5 Year Term Policy) ไว้ หากนาย ก. ถึงแก่กรรมในระหว่างนี้ บุกรก็จะไม่ต้องหยุดชงักการศึกษาเพราะขาดเงินทุน

๒. นาย ก. มีมารดาอายุ ๗๐ ปี ซึ่งอาศัยอยู่และคาดว่าจะมีชีวิตอยู่ต่อไปไม่เกิน ๑๐ ปี นาย ก. เกรงว่า ถ้าจนถึงแก่กรรมระหว่างนี้มารดาจะหมดผู้อุปการะ นาย ก. ก็อาจซื้อกรมธรรม์แบบชำระระยะเวลา ๑๐ ปี (10 Year Term Policy) แต่ถ้านาย ก. ไม่ต้องการจะซื้อกรมธรรม์ระยะยาวเช่นนี้ ก็อาจจะซื้อกรมธรรม์ให้มีผลบังคับเพียง ๕ ปี ที่มีสิทธิขอต่ออายุสัญญาอีก ๕ ปีแทนก็ได้

๓. นาย ก. มีครอบครัวขนาดใหญ่และมีความรับผิดชอบมาก จึงเกรงว่าหากจนถึงแก่กรรมก่อนเวลาอันควร เช่นก่อน ๑๐ หรือ ๒๐ ปี แต่ยังไม่สามารถซื้อกรมธรรม์แบบถาวรอื่นใดได้ ก็ย่อมจะซื้อกรมธรรม์แบบชำระเวลานี้ไปพลางก่อนจะดีกว่า

๔. นาย ก. ต้องการความคุ้มครองการ ประกันชีวิตแบบถาวร และสามารถ ชำระเบี้ยประกันได้ แต่เห็นว่าจำนวนเงินสำรองประกันชีวิตที่บริษัทเก็บไว้ให้และนำไปลงทุนนั้นจะเกิดดอกผลน้อยกว่าที่ตนจะนำไปลงทุนเอง จึงประสงค์จะนำเงินที่จะจ่ายเป็นเงินสำรองประกันชีวิตไปลงทุนกับสถาบันการเงินที่สัญญาให้ดอกผลมากกว่าสักชำระระยะเวลาหนึ่ง โดยเข้าซื้อกรมธรรม์ชำระระยะเวลาไปก่อนแล้วขอแปลงเป็นสัญญาชนิดที่มีผลบังคับย้อนหลัง โดยจะจ่ายเงินสำรองประกันชีวิตย้อนหลังพร้อมทั้งดอกเบี้ยที่บริษัทจะพึงเรียกเขาก็ยังคง มีกำไรเท่ากับดอกผลที่ได้เกินจากการนำไปลงทุนเองนั้นอยู่ และในระยะเวลาที่ซื้อกรมธรรม์ชำระเวลานี้ก็ได้ผลคุ้มครองจากบริษัทเท่ากับหากซื้อกรมธรรม์แบบถาวรด้วย

